

THE PROBLEM OF SAFE MOVEMENT ON ROADS IN THE PROGRAMS FOR EDUCATIONAL WORK IN KINDERGARTEN AFTER 1961

Abstract: The publication discusses the issue of safe traffic on the roads in the kindergarten in the program documents issued in our country in the period 1961-1984. The program tasks for the different age groups related to the formation of transport culture in children are indicated.

Author information:

Syuzan Nasuf

Teacher

at kindergarten

✉ suzi_seli@hotmail.com

🌐 Bulgaria

Keywords:

safe movement on roads, educational work
in kindergarten

Важен фактор за усвояване на правилата за безопасно поведение от децата в детската градина е образователното съдържание. В различните програми и държавни образователни стандарти, които определят съдържанието на предучилищното образование у нас, са поставени разнообразни цели и задачи за формиране на култура на безопасно поведение у децата на улицата.

Първите програмни документи за възпитателната работа в детските градини в България, одобрени от образователното министерство, са публикувани през 40-те и 50-те години на миналия век. Те обаче са изцяло превод на руското „Ръководство за учителката в детската градина“, издадено за първи път през 1934 г., а допълнено и преработено през 1945 г. и 1953 г. В тях не се поставя акцент на овладяването от децата на правилата на поведение по пътищата. Важна причина за това е малкият обем на образователното съдържание в програмните документи. Освен това през посочения период в България движението по пътищата не е толкова интензивно.

През 1961 г. Министерството на просветата и културата публикува първото българско „Ръководство за възпитателната работа в детските градини“ [1]. В него значително място е отделено на раздела „Запознаване с околната действителност и роден език“. В трета група в програмният материал са включени знания и за превозните средства.

В „Програмата за възпитателната работа в детските градини“ [2], отпечатана през 1963 г. е включена също темата „Транспортни средства“. Децата се запознават с най-важните транспортни средства и се формират умения у тях да се предпазват от тях.

В Програмата от 1966 г. в раздела „Запознаване с околната действителност и роден език“ във втора група са включени задачи за запознаване на децата с професионалната дейност на шофьора на камион, лека кола и автобус. В трета група се затвърдяват знанията на децата за автобуса, но се запознават и с трамвай и тролей и се формират умения у тях за безопасно поведение в обществения транспорт.

В четвърта група на целодневна детска градина децата се запознават с улиците около детската градина, като се акцентира вниманието им върху спазването на правилата на улично движение от гражданите. Особен акцент е поставен на овладяването на правилата за пресичане на улицата [3,101]. В същото време програмното съдържание за полудневна детска градина е

по-различно. Предвиждат се задачи за запознаване на децата с някои превозни средства, като повече задачи са за автобус и да се формират умения за културно поведение при пътуване с него.

С новата „Програма за учебно-възпитателната работа в детската градина“ (1971г.) във втора група са включени нови познавателни задачи, свързани с овладяването на правилата за улично движение от децата и тяхното спазване. В следващите групи се разширяват задачите, свързани с безопасното поведение на децата на улицата [6].

Познавателните задачи за безопасност на движението по пътищата са разширени в новата Програма за възпитателната работа в детската градина от 1976 г. [4]. С увеличаването на броя на транспортните средства, нараства и възможността децата от най-ранна възраст да станат участници в уличното движение. Това налага да се разширят задачите, осигуряващи безопасното им поведение. С новата програма се предвижда в първа група да се провеждат две занятия по темата „Улично движение“. В програмното съдържание са включени знания за местата, по които се движат превозните средства и хората и за значението на светлините на светофара. У децата се формират понятията „Тротоар“, „Улично платно“, „Превозни средства“ и Светофар“. С образователното съдържание във втора група се разширяват познанията на децата за уличното движение, светофара, милиционера-регулировчик, като се включва и възпитателна задача-възпитаване на положително отношение към неговия труд.

В трета група има специална тема, посветена на милиционера-регулировчика. Нейните задачи са следните: „Да се разширят познанията на децата за правилата на уличното движение и постепенно да се формират у тях навици за спазването им при регулирани и нерегулирани кръстовища и улици“ [4,141]. Сходно е програмното съдържание за четвърта група в целодневна и полудневна детска градина. У децата се затвърдяват знанията им за правилата на уличното движение.

В програмата са разгледани и методите на обучение, които могат да се използват по всяка тема. В занятията, посветени на уличното движение, са посочени следните методи на обучение: наблюдение, демонстрация, подвижни игри и други. Нагледните методи съдействат за овладяването на знания за правилата на движението по пътищата, а игровите методи – да ги приложат на практика.

В „Програмата за възпитателната работа в детските градини“ [5], издадена през 1984 г., задачите, свързани с безопасността на децата на улицата, са конкретизирани в три теми: „Улично движение“, „Превозни средства по сушата, въздуха и водата“ и ”Пазители на нашата страна: Народна армия и Народна милиция“. В първа група, вариант „а“ децата се обучават през второто полугодие по темата „Улично движение“. Провеждат се две занятия. Същият е броят на занятията в първа група, но те са разпределени в първо и второ полугодие. Децата от втора група се обучават през първото полугодие по темата „Превозни средства по суша, въздух и вода“. В трета група програмното съдържание е разпределено в две занятия. Те се организират през второто полугодие по темата ”Пазители на нашата страна: Народна армия и Народна милиция“. Познавателните задачи, които децата овладяват за уличното движение са свързани с професионалната дейност на служителите в КАТ и със запознаването с редица пътни знаци. Броят на занятията е примерен. Учителките могат да увеличават или намаляват техния брой в зависимост от потребностите на децата от подобен род обучение. В тази възрастова група продължават да се обогатяват знанията за обществената среда.

За първи път с програмен документ се регламентира запознаването на децата от втора и трета група с някои пътни знаци. С това информацията, която се дава на децата в детската градина, се разширява със знания за регулирането на движението по пътищата и необходимостта да се спазват пътните знаци.

След публикуването през 2000 г. на държавните образователни стандарти се издават редица програмни и дидактични системи: „Ръка за ръка“, „Приятели“, „Приказни пътечки“, „Моливко“, „Аз съм в детската градина“, „Аз ще бъда ученик“ и др. Във всички програмни документи се предлагат различни идеи за формирането на транспортна култура у децата.

От учебната 2016-2017 г. педагогическите специалисти в детската градина сами изработват програмните системи. Те полагат усилия в тях да намерят отражение постановките в нормативните документи, свързани с безопасността на децата по пътищата.

От изложеното става ясно, че авторите на програмите за възпитателната работа в детската градина са загрижени за здравето на децата и се стремят чрез образователното съдържание да формират транспортна култура у тях .

References:

1. *Rakovodstvo za vaspitatelnata rabota v detskata gradina*, S., 1961.
2. *Programa za vaspitatelnata rabota v detskata gradina*, S., Narodna prosveta, 1963.
3. *Programa za vaspitatelnata rabota v detskata gradina*, S., Narodna prosveta, 1966.
4. *Programa za vaspitatelnata rabota v detskata gradina*, S., Narodna prosveta, 1976.
5. *Programa za vaspitatelnata rabota v detskata gradina*, S., Narodna prosveta, 1984.
6. *Programa za uchebno-vaspitatelnata rabota v detskata gradina*, S., Narodna prosveta, 1971.